

Nieuwsbrief IVN Leidse regio

Maart 2019

Op maandag 1 april aanstaande komen wij als leden van IVN Leidse regio weer bij elkaar voor een Algemene Ledenvergadering. We gaan dit keer proberen het formele deel snel en interactief af te handelen. Doel: een leuke(re) avond, meer inbreng van de leden zelf en ruimte voor een interessant onderwerp, te presenteren door een boeiende spreker. Plaats: MEC/IJclub Oegstgeest. We beginnen om 20:00 uur. Noteer vast de datum!

In de tussentijd gaan we gewoon door met datgene te doen waarvoor we bestaan: natuureducatie. Zo mogen we constateren dat onze cursussen op dit moment goed lopen. De vogelcursus (Vogels en hun zang) van dit voorjaar zit al vol. En ook de spiksplinternieuwe Duincursus loopt goed (nog enige plaatsen beschikbaar). De cursussen Natuurouders (start: maart), Natuur in de Lente (start: april) en Tuinen Natuurlijk (start: mei) hebben nog plaatsen beschikbaar.

De Weidevogelwacht Rijpwetering vraagt onze aandacht voor de Cursus Weidevogelbeheer. Niets weerhoudt ons daar positief op te reageren! Zie verder in deze nieuwsbrief.

1. Help hommels de lente door!

Zit u eindelijk te genieten van de voorjaarszon.... wordt u plotseling opgeschrikt door een zwaar gebrom. Iets scheert rakelings langs u heen. Grote kans dat het een hommelmakoningin is. Wees gerust, ze heeft het niet op u voorzien, maar op bloemen.

Ergens eind februari, begin maart worden de hommelmakoninginnen wakker. 's Zomers - meteen na de paring - zijn ze in winterslaap gegaan. Na ± 8 maanden worden ze wakker met een geweldige honger. Ze gaan op zoek naar nectar en stuifmeel. Nectar is een zoete stof die bloemen produceren om bestuivers te lokken. Al drinkend komen ze in aanraking met stuifmeel. Een deel van het stuifmeel wordt bij de volgende bloem achtergelaten, zo zorgen hommels voor de voortplanting. Zonder bijen - hommels zijn ook bijen - geen appels, aardbeien, tomaten en nog veel meer wat wij lekker vinden.

Energie opdoen is hun eerste doel. Er wacht een belangrijke taak: een nieuwe hommelmakoningin stichten. De oude is aan het eind van de zomer met alle honderden bewoners gestorven. Alleen de nieuwe koninginnen blijven leven. Een deel van het stuifmeel wordt opgegeten om de eierstokken tot ontwikkeling te brengen. De rest plaatst de koningin als voedsel bij haar eitjes in het nest. Na het ontwikkelingsproces van ei, larve tot pop komen na ± 21 dagen de werksters uit. Zij nemen het verzamelen van voedsel van hun moeder- de koningin- over, bouwen het nest uit,

houden het warm en verdedigen het. De nieuwe hommelmakolonie is een feit.

Het is hard werken voor hommelmakoninginnen, vroeg in het voorjaar zijn bloeiende planten schaars. Gelukkig hebben wij lang geleden "onze" vroegbloeiende bloembollen naar Nederland gehaald. Maar ze vormen ook een probleem, de bloembollenteelt maakt ruim gebruik van bestrijdingsmiddelen

zoals Neonicotinoïde. Deze insecticiden worden door de plant opgenomen waardoor het gif ook terecht komt in de nectar en het stuifmeel. Door de inzet van de burgemeester en de vorige gemeenteraad zijn in Leiderdorp massa's biologische bollen geplant.

Hommels kunnen ook terecht bij wilgen, die zijn overladen met stuifmeel. En ook tuinliefhebbers zorgen voor een keur aan voorjaarsbloeiers. Helaas zijn er ook veel zgn. 'tegeltuinen'. Begrijpelijk in deze drukke tijden, maar ze bieden de hommels en andere beestjes heel weinig. Stel u hebt zo'n tuin en wil toch iets voor de hommels doen. Dat kan gemakkelijk. Zet wat potten neer of verwijder een paar tegels en plaats daarin bloeiende-liefst biologisch gekweekte-planten. (Google: bloemen voor bijen) Zo, het feest voor hommels en uzelf kan beginnen!

Zit u te genieten van de beestjes? U zou nu mee kunnen doen met de Nationale Bijentelling op 13/14 april. Weet u te weinig van hommels? Een eenmalige workshop - over het 'hoe en wat' - biedt hulp. U kunt zich hiervoor opgeven via ontdeknatuur@gmail.com of mail maddyvanholland@ziggo.nl voor informatie

Maddy van Holland

IVN Leidse regio

2. Weidevogelwacht Rijpwetering e.o. organiseert de Cursus weidevogelbeheer 2019

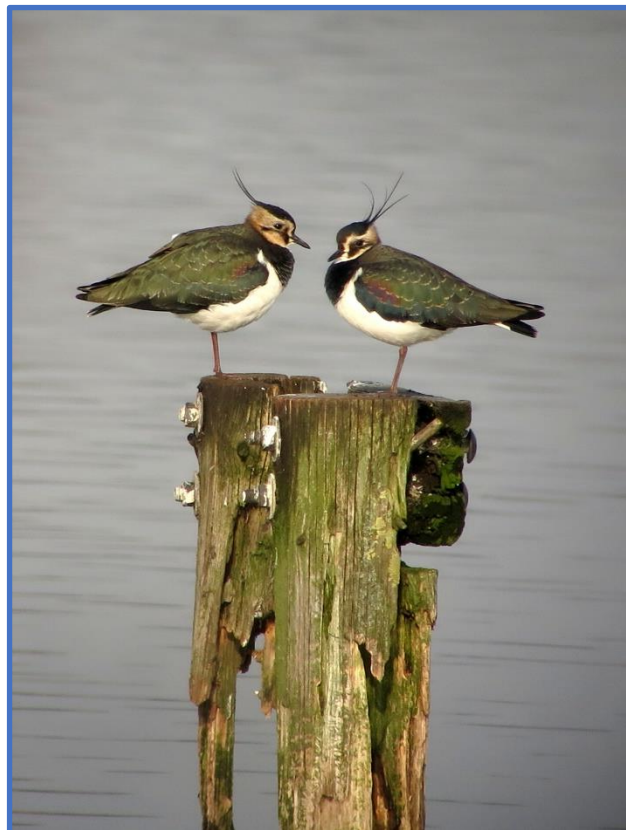
Al fietsend of lopend door de polder word je je in het vroege voorjaar bewust van de vogels om je heen met hun heerlijke geluiden waarmee ze, zo lijkt het wel, de zomer aankondigen. De weidevogels zijn dan al heel druk bezig met hun voorplanting.

De weidevogelwacht wil in samenwerking met de boeren, graag dat de vogels deze periode ongeschonden doorkomen, zodat ze later met hun goed gevoede pullen (jongen) weer zuidwaarts kunnen trekken. Maar welke vogel hoor of zie je en waarom blijven ze alsmaar boven je hoofd hangen? Wat kan je aflezen aan de hand van hun gedrag? Kortom er valt zoveel moois te leren.

Deze vogels, die ieder voorjaar en zomer onze polders sieren, hebben het niet makkelijk. Trek jij je het lot van deze bijzondere vogels aan? Wil je ook ieder voorjaar genieten van het buiten zijn, het lopen in de polder, de prachtige geluiden en het baltsen van kieviten en grutto's van dichtbij meemaken?

Hoe was het.....

In de jaren 50-60 waren er veel weidevogels in ons land. Er was in die tijd een overvloed aan natte weilanden die zeer in trek en geschikt waren voor broedende trekvogels. Bewerkingen van het land vonden later plaats omdat de het land te nat was, ook het gras werd laat gemaaid in het jaar, zodat nesten rustig uit konden komen. Er waren nog veel bloemrijke graslanden waar veel insecten leefden. Jonge weidevogels leven van deze insecten.

Door verdere intensivering van de landbouw is het landschap en het gebruik ervan de afgelopen dertig jaar flink veranderd. Dit heeft gevolgen gehad voor alle natuur, maar zeker voor weidevogels.

Op de belangrijke momenten in het voorjaar wordt het land bewerkt waardoor legsels, kuikens en opgroeiende vogels vaker verloren gaan. De waterstand is verlaagd om met de grotere machines (vroeger in het jaar) het land op te kunnen, er kan eerder worden gemaaid en bloemrijke graslanden moeten plaatsmaken voor snelgroeiend voedzaam gras. Een en ander resulteert in weinig voedsel voor de kuikens en er worden nogal wat kuikens doodgereden.

Samen het tij keren?

De vrijwilligers van de Weidevogelwacht Rijkswatering e.o. proberen al jaren het tij te keren. Samen met agrariërs die zich het lot van de vogels aantrekken gaan de vrijwilligers ieder voorjaar de velden in om te zoeken naar nesten en om het gedrag van de vogels te monitoren. Zo ondersteunen ze de boeren bij het uitvoeren van hun bedrijf, zodat die rekening kunnen houden met de vogels.

Korte cursus

Binnenkort starten wij de basiscursus Weidevogelbeheer in Oud Ade. Deze bestaat uit twee theorieavonden, nl. op 14 en 21 maart. En twee keer een praktijkochtend (op zaterdag) van ongeveer 2 uur op 6 april en 11 mei. Je leert meer over de weidevogels en hun gedrag, over de contacten met de boeren. Verder in het seizoen krijg je de mogelijkheid om mee te lopen met één van onze ervaren leden om zo de kneepjes van het beschermen te leren.

Wil je meer informatie over- of opgeven voor deze cursus laat het ons dan weten. Neem contact op met: Ellen Faas: 06-20605336 ellenfaas@live.nl of Bernadet van Vliet: 06-40534647 bernadet.vanvliet@tele2.nl .

3. Groene winkel: ruimte gevraagd!

De opvolging van Mariëtte Elshoud en Cisca als coördinatoren van de Groene Winkel is rond. Fanne Doeven, Wendy Opstal en Olga Lotten gaan het boekenbestand beheren en bij cursussen, de Bijenmarkt en kleine manifestaties de verkoop organiseren coördineren en/of uitvoeren. Fanne en Wendy beheren de Groene Winkel. Olga gaat de Kleine Groene Winkel, die ook door andere IVN-gidsen op aanvraag kan worden gebruikt, beheren. Dit jaar is een inwerkjaar. Per 1 jan 2020 is de overdracht. Heel belangrijk: voor de boekendozen en het overige materiaal zal er dan een nieuwe, goede en droge, opslagplaats nodig zijn. Die is er op dit moment nog niet gevonden! Iedereen die ruimte over heeft (droge garage, een zolderverdieping die leeg staat) vragen we daarom te overwegen dit ter beschikking te stellen voor de Groene Winkel. Verhuisplannen voor de nabije toekomst? Ook een tijdelijke oplossing is welkom!

4. Expositie in Klein Profijt door Anke Burgers

Anke Burgers, IVN-lid en zeker voor de cursisten van de NGC 2012-2013 geen onbekende, exposeert binnenkort haar werk (thema: "vogels") in het Bezoekerscentrum Klein Profijt. Zij schrijft ons: Omdat ik de laatste jaren als vogelaar actief ben geworden heeft die laatste interesse mijn huidige onderwerpkeuze voor het schilderen duidelijk bepaald. Dat is de reden dat deze

expositie geheel in het teken van vogels staat. Een expositie in het Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt in de Hoekse waard is dan ook een passende gelegenheid.

Behalve vogels kies ik voor het schilderen ook andere onderwerpen, maar door mijn biologische achtergrond is er vaak een link met de natuur. Want mijn beleving met de natuur, dát is wat ik graag wil vastleggen in mijn werk. De schoonheid en sfeer die ik daarin ervaar, hoop ik zo via het schilderen door te kunnen geven aan anderen.

Mijn materiaalkeuze kan aquarel-, acryl- of olieverf zijn. Met aquarelverf werk ik graag omdat mij het

snelle, verrassende en vaak ongrijpbare karakter ervan sterk aanspreekt. Het geeft mij daardoor veel bijzondere kansen om mijn ervaringen weer te geven. De werken zijn dan vaak vrijer geschilderd. Ook olie- en acrylverf zijn voor mij fijne materialen omdat ze mij goede mogelijkheden bieden om tijdens het schilderproces mijn gedachten en dus mijn uitwerking bij te sturen. Deze werken liggen meestal dichter bij de realiteit.

Website: www.ankart.nl

Email: kunstzolder@hccnet.nl Tel: 071 5767870 / 06 83348502

Het Bezoekerscentrum Klein Profijt heeft als adres: Zalmpad 11, 3261 MD te Oud Beijerland. De openingstijden zijn: dinsdag t/m vrijdag tussen 10.00 en 17.00 uur; in het weekend tussen 12.00 en 17.00 uur.

5. De actie “NL doet!” en IVN Leidse regio

Het Ommedijkse Bos is een oud Essenhakhoutbos. Door de Essentaksterfte is een groot deel van de bomen aangetast of afgestorven. Op 16 maart, tussen 10:00 en 15:00 uur, zullen we nieuwe, vooral bij-vriendelijke boompjes aanplanten. U kunt parkeren op het parkeerterrein van Camping Maaldrift, Maaldrift 9 in Wassenaar. Hier vandaan is het 5 min. lopen. Contact: Johan Kieft

jjkieft@ziggo.nl .

Nieuwsbrief IVN Leidse regio. 2019/3

Redactie: Floris de Boer, Wietse Roodenburg en Hans ter Mors. De Nieuwsbrief komt uit bij voldoende nieuws. Wie géén prijs stelt op deze Nieuwsbrief kan dit melden aan de secretaris van de IVN Leidse regio, Ria Fijn van Draat (ivnleiden@hotmail.com). De site van onze IVN-afdeling is: <https://www.ivn.nl/afdeling/leiden>.

In de maanden januari, mei en oktober verschijnt het gezamenlijke periodiek van de IVN Leidse regio en de KNNV Leiden e.o. “Bladgroen”.